

PRZEWODNIK PO KONFERENCJI

PROGRAM, INFORMACJE PRAKTYCZNE

PRZEWODNIK PO KONFERENCJI

PROGRAM, INFORMACJE PRAKTYCZNE

PROGRAM

08:30–09:30	Rejestracja uczestników
9.30–10.00	**Sesja otwierająca** Konferencję otworzą: przedstawiciel Ministerstwa Edukacji Narodowej przedstawiciel Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dr hab. prof. UP Małgorzata Pamuła-Behrens, Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie dr Paweł Poszytek, dyrektor generalny Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji
10.00–11.40	**I Sesja plenarna** | audytorium Jacy są współcześni nauczyciele i jak są przygotowywani do zawodu? – diagnoza
10.00–10.20	Wprowadzenie do sesji dr Paweł Poszytek
10.20–10.40	Nauczyciele języków – kompetencje prof. Michael Kelly
10.40–11.00	Współczesne tendencje w doskonaleniu zawodowym nauczycieli języków obcych prof. Simon Borg
11.00–11.20	Przygotowanie zawodowe nauczycieli prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak
11.20–11.40	Nauczanie i ocenianie: jedno i to samo? prof. Barry O'Sullivan
11.40–12.10	Przerwa
12.10–14.00	**Grupy dyskusyjne** **Panel 1.** | sala warsztatowa A Wiedza, kompetencje, umiejętności nauczycieli Prowadzący: prof. dr hab. Mirosław Pawlak Uczestnicy: prof. Michael Kelly prof. Barry O'Sullivan dr hab. Waldemar Martyniuk dr Paweł Poszytek

Panel 2. | sala warsztatowa B

Jakich nauczycieli języków potrzebujemy?
Przygotowanie do zawodu przyszłych nauczycieli języków

Prowadzący:
dr Agnieszka Karolczuk

Uczestnicy:
dr Grażyna Czetwertyńska
dr hab. Elżbieta Gajewska
dr hab. prof. KUL Ewa Domagała-Zyśk
dr Emilia Ivancu

Panel 3. | audytorium

Jak doskonalić warsztat nauczycieli języków?
Doskonalenie zawodowe nauczycieli języków

Prowadzący:
dr hab. Jarosław Krajka

Uczestnicy:
prof. Simon Borg
dr. hab. prof. UAM Krystyna Droździał-Szelest
dr hab. Marta Szymańska
prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak
dr Bűnyamin Bavli

14:00–14:45	Obiad
14.45–16.15	II Sesja plenarna | audytorium Nauczyciele języków w XXI wieku – perspektywy
14.45–14.50	Wprowadzenie do sesji prof. dr hab. Mirosław Pawlak
14.50– 15.10	Nauczyciel języka obcego jako „transformatywny intelektualista" – krytyczna perspektywa ekologiczna w edukacji nauczyciela języków obcych dr hab. Hadrian Lankiewicz
15.10–15.30	Programowanie kształcenia językowego dla potrzeb zawodowych: nowe trendy w dydaktyce języków specjalistycznych a standardy kształcenia nauczycieli dr hab. Magdalena Sowa
15.30– 15.50	Nauczyciel języków obcych w świecie cyfrowym dr hab. inż. Elżbieta Gajek
15.50–16.10	Autonomia nauczyciela: kilkujęzyczność jako ścieżka ku autonomii komunikacyjnej prof. dr hab. Weronika Wilczyńska
16.15–16.45	Wywiad Wywiad z prof. dr hab. Hanną Komorowską
17.00–18.00	Gala rozdania nagród European Language Label
18.00	Bankiet

OPISY SESJI

I SESJA PLENARNA:

JACY SĄ WSPÓŁCZEŚNI NAUCZYCIELE I JAK SĄ PRZYGOTOWYWANI DO ZAWODU – DIAGNOZA

1. Kompetencje zawodowe nauczycieli jako połączenie wiedzy, umiejętności i nastawienia – z perspektywy kształcenia nauczycieli języka, których postawa winna być dynamiczna i ukierunkowana na rozwój, zwłaszcza wiedzy o zmianach w rozumieniu języków i kultur.

2. Współczesne kierunki i nurty w kształceniu nauczycieli języków obcych.

3. Przygotowanie zawodowe nauczycieli w świetle badań.

4. Nauczanie języka i ocenianie umiejętności językowych uczniów w perspektywie kształcenia nauczycieli języków.

II SESJA PLENARNA:

NAUCZYCIELE JĘZYKÓW W XXI WIEKU – PERSPEKTYWY

1. Wizja nauczyciela języków XXI wieku z perspektywy krytyczno-ekologicznej świadomości językowej.

2. Inżynieria kształcenia jako trend w dydaktyce języka (francuskiego) dla potrzeb zawodowych w konfrontacji ze standardami przygotowania do zawodu nauczycieli pracujących z dorosłymi o zawodowych potrzebach językowych.

3. Kierunki rozwoju metodyki nauczania języków w zakresie wykorzystania technologii świata cyfrowego, akcentujące rozwój aktywności społecznej rozumianej jako komunikacja między ludźmi.

4. Autonomizacja w dydaktyce językowej jako współpraca nauczycieli i uczących się prowadząca do autonomii komunikacyjnej powiązanej z kilkujęzycznością.

PANEL 1:

WIEDZA, KOMPETENCJE, UMIEJĘTNOŚCI NAUCZYCIELI

1. Europejski profil kształcenia nauczycieli języków obcych jako zestaw kompetencji nauczycieli – refleksja nad tymi kompetencjami, zwłaszcza nad nastawieniem nauczycieli: dynamicznym i ukierunkowanym na rozwój, uwzględniającym śledzenie zmian w rozumieniu języków i kultur.

2. Konsekwencje dla roli nauczyciela wynikające z wagi sprawności mediacji – o nauczycielu jako mediatorze na podstawie najnowszych ustaleń i opisów proponowanych przez Radę Europy w Europejskim opisie kształcenia językowego.

3. Analiza roli nauczycieli i kadry ich kształcącej – w świetle rozbieżności pomiędzy badaniami akademickimi nad nauczaniem języków i rzeczywistością pracy nauczycieli.

4. Tworzenie w Polsce nowego systemu kształcenia nauczycieli (nowo powstały zespół ekspertów przy MEN), opartego na trzech filarach: tożsamości zawodowej i zaangażowaniu, profesjonalnej praktyce oraz profesjonalnej wiedzy zawodowej.

PANEL 2:

JAKICH NAUCZYCIELI JĘZYKÓW POTRZEBUJEMY? PRZYGOTOWANIE DO ZAWODU PR

1. Rozwijanie sprawności prowadzących do skutecznej komunikacji w pracy nauczyciela (umiejętności diagnostycznych, umiejętności planowania i monitorowania procesu i jego efektów, znajomości strategii edukacyjnych).

2. Przygotowanie nauczycieli do uczenia języków dla potrzeb specjalistycznych: rola wiedzy dydaktycznej i językoznawczej oraz kompetencji specjalistycznych.

3. Przygotowanie nauczycieli języków do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – możliwości i ograniczenia (w tym: przyjęcie zasad projektowania uniwersalnego oraz zastosowanie modyfikacji i adaptacji metod, technik, środków nauczania).

4. Uczenie (się) języka metodami niestandardowymi (pisanie pamiętnika, piosenki) jako poszerzanie horyzontów metodycznych u przyszłych nauczycieli języków obcych

PANEL 3:

JAK DOSKONALIĆ WARSZTAT NAUCZYCIELI JĘZYKÓW: DOSKONALENIE ZAWODOWE NAUCZYCIELI JĘZYKÓW /

1. Nowe kierunki w kształceniu nauczycieli języków obcych.

2. Dążenie do profesjonalizmu w pracy nauczycieli języków.

3. Świadomość struktury języka polskiego z perspektywy nauczyciela języka jako ojczystego i jako obcego – w sferze kształcenia nauczycieli.

4. Kompetencje emocjonalne nauczycieli języka obcego w edukacji i doskonaleniu zawodowym nauczycieli.

BIOGRAMY MÓWCÓW

SPIS ALFABETYCZNY

dr Bunyamin Bavli

Absolwent Uniwersytetu w Anadolu (2006) oraz Uniwersytetu w Firat (2011) w zakresie nauczania języka angielskiego. Obecnie jest doktorantem oraz asystentem naukowym na Politechnice Yildiz w Istambule na Wydziale Edukacji. W swojej pracy doktorskiej zajmuje się efektywnością nauczycieli języka angielskiego w Polsce oraz w Turcji. W 2016 roku był badaczem wizytującym na Uniwersytecie Warszawskim. Jego zainteresowania badawcze to ocena i rozwój programów nauczania oraz edukacja nauczycieli. W latach 2007-2014 był ekspertem ds. projektów Unii Europejskiej w lokalnych władzach edukacyjnych w Istambule, Diyarbakir i Sanliurfie.

prof. Simon Borg

Od ponad 30 lat jest zaangażowany w nauczanie języków obcych jako nauczyciel, wykładowca, badacz i konsultant w wielu międzynarodowych przedsięwzięciach. Pracuje jako doradca ds. nauczania języków i specjalizuje się w edukacji i rozwoju nauczycieli, monitorowaniu i ocenie projektów edukacyjnych oraz nauczaniu metod badawczych. Jest uznawany na arenie międzynarodowej jako wiodący autorytet w badaniu nauczycieli języków obcych. Obecnie jest visiting professor na uniwersytecie w Leeds i Szkole Wyższej Western Norway.

dr Grażyna Czetwertyńska

Kształci studentów na Wydziale Artes Liberales Uniwersytetu Warszawskiego oraz w Szkole Edukacji Uniwersytetu Warszawskiego i Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Jako stypendystka Fundacji Kościuszkowskiej prowadziła badania na temat metod oceniania i nauczania w Boston College w USA. Kierowała Laboratorium Edukacyjnym dla studentów Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych UW, była dyrektorką programu Szkoła z klasą i zajmowała się ocenianiem kształtującym w Centrum Edukacji Obywatelskiej, należała do zespołu krajowego w badaniu PISA. Wieloletnia jurorka European Language Label FRSE. Autorka koncepcji internetowego podręcznika dla uczniów polskich za granicą Włącz Polskę, programów i podręczników oraz publikacji na temat metod nauczania i oceniania, w tym dotyczących pracy z uczniami i studentami uzdolnionymi, dwujęzyczności i edukacji międzykulturowej.

dr hab. prof. KUL Ewa Domagała-Zyśk

Pracuje w Katedrze Pedagogiki Specjalnej KUL. Od 1999 roku prowadzi w KUL specjalistyczny Lektorat języka angielskiego dla studentów niesłyszących i słabosłyszących oraz systematyczne międzynarodowe badania naukowe w tym zakresie, które doprowadziły do sformułowania podstaw surdoglottodydaktyki języka obcego. Koordynuje międzynarodowy zespół badaczy i nauczycieli języka angielskiego pracujących z uczniami z dysfunkcją słuchu English as a foreign language for deaf and hard of hearing. Zespół uczestniczy w licznych sympozjach i konferencjach których celem jest podnoszenie jakości nauczania osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Jest autorką monografii Wielojęzyczni. Studenci niesłyszący i słabosłyszący w procesie uczenia się i nauczania języka obcego (2013) i Surdoglottodydaktyka. Lekcje i zajęcia językowe dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących (2014) oraz redaktorką książek English as a foreign language for deaf and hard of hearing persons in Europe (Lublin 2013) i – wspólnie z E.H. Kontra English as a foreign language for deaf and hard-of-hearing persons. Challenges and strategies (Newcastle upon Tyne: CSP 2016). Napisała także kilkadziesiąt artykułów i rozdziałów dotyczących surdoglottodydaktyki, które ukazały się w języku polskim, angielskim, hiszpańskim i czeskim.

dr hab. prof. UAM Krystyna Droździał-Szelest

Wykładowca w Zakładzie Angielskiego Językoznawstwa Stosowanego na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu. Od wielu lat zaangażowana w edukację i rozwój nauczycieli. Swoje stopnie naukowe zdobyła na UAM w dziedzinie lingwistyki stosowanej. Jej obecne zainteresowania naukowe to metodologia ELT, szkolenie i rozwój nauczycieli, nauczanie języków obcych, materiały do nauki języków oraz psychologia rozwojowa dla nauczycieli. Opublikowała jedna książkę i wiele artykułów dotyczące lingwistyki stosowanej oraz metodologii ELT. Jest wiceprzewodniczącą Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego.

dr hab. inż. Elżbieta Gajek

Jest inżynierem elektronikiem, lingwistką, nauczycielką angielskiego i edukatorką nauczycieli języków obcych. W Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego kieruje Zakładem Glottodydaktyki i Pracownią Nowych Mediów w Lingwistyce Stosowanej. Jest także koordynatorem Zespołu w Laboratorium Cyfrowej Humanistyki LaCH UW. Specjalizuje się w metodyce nauczania języków obcych z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Zajmuje się także humanistyką cyfrową, w tym edukacyjną rolą nowych mediów i nauczaniem na odległość, lingwistyką korpusową w dydaktyce i kształceniu nauczycieli. W ostatnich latach jej zainteresowania koncentrowały się na stosowaniu technologii mobilnych w nauczaniu języków, wykorzystaniu materiałów audiowizualnych oraz strategii uczenia się języków w środowisku cyfrowym. Jest autorką ponad 100 publikacji, jej książki i artykuły publikowane są w kraju i za granicą. Uczestniczyła jako koordynatorka polskiego zespołu w wielu programach Comenius, Socrates. Jest także inicjatorką i realizatorką wielu programów współpracy z uczelniami amerykańskimi, uniwersytetem w Pekinie, Moskwie i Budapeszcie. Od 2004 roku jest ekspertem programu eTwinning. Jest członkinią jury konkursów krajowych i zagranicznych Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Jest ekspertem Europejskiego Komitetu Związków Zawodowych Oświaty i Nauki w obszarze technologii informacyjnych i komunikacyjnych oraz członkinią Komitetu Honorowego Szerokiego Porozumienia na rzecz Umiejętności Cyfrowych.

dr hab. Elżbieta Gajewska

Adiunkt w Instytucie Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Główne zainteresowania badawcze to szeroko pojęte języki specjalistyczne (ich lingwistyczny opis, nauczanie oraz tłumaczenie), jak również przemiany zachodzące w komunikacji i glottodydaktyce pod wpływem nowych technologii. Oprócz działalności naukowej i tłumaczeniowej, zajmuje się również współpracą ze środowiskami nauczycielskim poprzez udział w projektach krajowych oraz międzynarodowych oraz prowadzenie szkoleń.

dr Emilia Ivancu

Rumuńska badaczka, poetka i tłumacz. Obecnie wykłada język i literaturę rumuńską na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, jest związana również z Uniwersytetem w Alba Iulia w Rumunii. Autorka rozprawy p.t. „Gry tożsamości i alteracji w powieściach Salmana Rushdiego i V. S. Naipaula". Jest autorką wielu prac z dziedziny literatury porównawczej, studiów postkolonialnych, piśmiennictwa autobiograficznego oraz myślenia mityczno-poetyckiego. Jest współautorką „Słownika bohaterów sztuk Luciana Blagi" (2005) oraz „Słownika polsko-rumuńskiego / rumuńsko-polskiego" (Poznań, Polska, 2012). Współtworzyła podręcznik do nauki języka rumuńskiego jako drugiego języka dla polskich uczniów: „Rumuński nie gryzie / Romanian Doesn't Bite" (Warszawa, 2017). Emilia Ivancu jest także autorką kilku tomików poezji. Przetłumaczyła z walijskiego na rumuński powieść „O Tyn Y Gorchudd!" Angharad Cena oraz poezję Diarmuida Johnsona (2014). Jest wydawcą akademickiego czasopisma „Finnish Journal of Romanian Studies" (Uniwersytet w Turku, Finlandia), a także założycielem organizacji ARADOS – Stowarzyszenia promocji liryki w Rumunii, Polsce i krajach celtyckich.

dr Agnieszka Karolczuk

Absolwentka i wieloletni wykładowca polonistyki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, językoznawca i glottodydaktyk. Od ponad 25 lat lektorka języka polskiego jako obcego (m.in. w University of Toronto). Egzaminator Państwowej Komisji ds. Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, redaktor czasopisma „Języki Obce w Szkole", nauczyciel akademicki na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

prof. Michael Kelly

Romanista, profesor emeritus na Uniwersytecie Southampton. Jest specjalistą w dziedzinie współczesnej kultury i społeczeństwa Francji, zajmuje się również rozwojem polityki publicznej w zakresie języków i różnorodności kulturowej w Wielkiej Brytanii oraz na arenie międzynarodowej. Jest redaktorem European Journal of Language Policy. Kierował dwoma projektami Komisji Europejskiej, które doprowadziły do utworzenia Europejskiego profilu kształcenia nauczycieli języków obcych (2004). W Wielkiej Brytanii kierował rządowym programem „Drogi do Języków"(w latach 2006-16), promującym naukę języków, oraz równoległym programem „Linki do języków" (2009-11),zapewniającym nauczycielom języków programy doskonalenia zawodowego. Obecnie przygotowuje publikację dotyczącą języków w Wielkiej Brytanii po Brexicie, która ma zostać wydana przez Palgrave Macmillan w październiku 2017 roku.

dr hab. Jarosław Krajka

Profesor nadzwyczajny na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Uniwersytecie Humanistyczno-Społecznym SWPS w Warszawie. Zajmuje się badaniami nad nauczaniem języków obcych wspomaganym komputerowo, kształceniem nauczycieli w e-learningu, wielojęzycznością w dobie Internetu oraz socjokulturowymi uwarunkowaniami procesu glottodydaktycznego.

prof. dr hab. Hanna Komorowska

Wykłada lingwistykę stosowaną i dydaktykę języków obcych w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej i na Uniwersytecie Warszawskim. Po upadku komunizmu przewodniczyła Komitetowi Ekspertów ds. nauczania języków obcych i reformy kształcenia nauczycieli w Polsce. Była prorektorem Uniwersytetu Warszawskiego, prezesem Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego, polską delegatką w Grupie Projektowej ds. Języków Nowożytnych przy Radzie Europy i członkiem powołanej przez Unię Europejską Grupy Wysokiego Szczebla ds. Wielojęzyczności. Obecnie pełni funkcję konsultanta Europejskiego Centrum Języków Nowożytnych w Grazu, przewodniczy też komitetowi selekcyjnemu polskiej edycji European Language Label. Jest rzeczoznawcą do spraw programów i podręczników do nauki języków obcych MEN, współautorką Europejskiego portfolio dla studentów– przyszłych nauczycieli języków i autorką licznych publikacji z dziedziny metodyki nauczania języków obcych oraz kształcenia nauczycieli.

dr Hadrian Lankiewicz

Absolwent historii WSP w Słupsku (1991) i anglistyki UAM w Poznaniu oraz italianistyki Atenuem-Szkoły Wyższej w Gdańsku. W 2005 roku uzyskał stopień doktora literaturoznawstwa na Uniwersytecie Gdańskim specjalizując się w dziedzinie literatury amerykańskiej. Oprócz zagadnień literackich jego zainteresowania naukowe kierują się w stronę lingwistyki stosowanej i glottodydaktyki. Ostatnio jego badania inspirowała aplikacja metafory ekologicznej w akwizycji języka obcego. Ukoronowaniem tych poszukiwań jest monografia „Teacher Language Awareness in the Ecological Perspective" (2015), podstawa uzyskania stopnia doktora habilitowanego (2016). Obecnie pracuje na stanowisku profesora nadzwyczajnego na Uniwersytecie Gdańskim w Instytucie Lingwistyki Stosowanej i Translatoryki. Pełni też funkcję kierownika Katedry Przekładoznawstwa i Języków Fachowych.

prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak

Kierownik Katedry Dydaktyki i Pedeutologii Wydziału Pedagogicznego UW. Ukończyła studia na Uniwersytecie Łódzkim na Wydziale Filozoficzno-Historycznym. Pracując w Katedrze Teorii Wychowania, uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych (Wydział Nauk o Wychowaniu UŁ – 2002) oraz doktora habilitowanego w zakresie pedagogiki (Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – 2008). Współpracuje z wieloma zagranicznymi placówkami naukowymi. Była koordynatorem między innymi czterech międzynarodowych programów badawczych, finansowanych przez Komisję Europejską w ramach programu Socrates/Erasmus (Didactic, 2000-2002; European Doctorate in Teaching and Teacher Education, 2003-2006; Analysis of Educational Policies in a Comparative Educational Perspective, 2003-2006; @LEARNing in Higher Education, 2003-

2006) oraz koordynatorem międzynarodowego programu badawczego: Leading Schools Successfully in Challenging Urban Context: Strategies for Improvements, finansowanego przez Komisję Europejską w ramach programu Socrates/Comenius 2.1. Jej prace badawcze koncentrują się na takich zagadnieniach, jak: edukacja nauczycieli, profesjonalizm i etyka w zawodzie nauczyciela, kompetencje nauczyciela, rozwój zawodowy nauczyciela i przywództwo edukacyjne.

Autorka ponad osiemdziesięciu prac, które ukazały się w formie książek, artykułów, komunikatów z badań, sprawozdań oraz recenzji w języku polskim i angielskim. W jej dorobku naukowym znajduje się także wiele przekładów tekstów z języka angielskiego na język polski.

dr hab. Waldemar Martyniuk

Doktor habilitowany nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa (specjalność: glottodydaktyka). Autor podręczników, programów nauczania i testów z języka polskiego jako obcego, sekretarz Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego (2003–2004); visiting professor i wykładowca języka i kultury polskiej na uniwersytetach w Niemczech (Bochum, Giessen, Getynga, Moguncja, Monastyr), Szwajcarii (Bazylea) i w Stanach Zjednoczonych (Stanford University, Indiana University); koordynator projektów językowych w Wydziale Polityki Językowej Rady Europy w Strasburgu (2005–2006); w latach 2008–2013 dyrektor wykonawczy Europejskiego Centrum Języków Nowożytnych Rady Europy w Grazu (Austria); w latach 2013–2015 dyrektor Jagiellońskiego Centrum Językowego UJ; od roku 2015 członek Komitetu Wykonawczego Stowarzyszenia ALTE (Association of Language Testers in Europe); od roku 2016 dyrektor Centrum Języka i Kultury Polskiej UJ oraz przewodniczący Państwowej Komisji ds. Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego. Jego zainteresowania naukowe dotyczą glottodydaktyki, w szczególności oceniania i testowania sprawności językowej, a także edukacyjnych aspektów polityki językowej.

prof. Barry O'Sullivan

Kieruje Działem Badań i Rozwoju Oceny Nauczania w British Council. Badał czynniki wpływające na wydajność wypowiedzi, ocenianie mówienia i pisania, oceniania, a od 2000 roku pracował nad udoskonaleniem społeczno-kognitywnego modelu rozwoju i walidacji testowania. Prezentował swoje prace na ponad 150 konferencjach na całym świecie, a ponad 90 jego publikacji pojawiło się w wielu międzynarodowych czasopismach (np. Language Testing, MLA, System) oraz w wielu książkach i raportach technicznych. Wydał również pięć książek z dziedziny testowania znajomości języków. Jest założycielem Brytyjskiego Stowarzyszenia ds. Testów Językowych, a także honorowym i wizytującym wykładowcą na uniwersytetach w Reading i Roehampton (Wielka Brytania) oraz na uniwersytecie w Lizbonie (Portugalia). W 2016 roku otrzymał stypendium Akademii Nauk Społecznych w Wielkiej Brytanii.

dr hab. prof. UP Małgorzata Pamuła-Behrens

Pracuje w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, romanistka, specjalistka w zakresie wczesnego nauczania języków obcych. Zainteresowania badawcze: bilingwizm, edukacja dzieci migrantów, autonomia i indywidualizacja procesu uczenia, doskonalenie zawodowe nauczycieli języków obcych i nauczanie zdalne. Kierownik studiów podyplomowych „Nauczanie języka polskiego jako obcego". Koordynatorka polskich wersji Europejskiego portfolio językowego dla dzieci w wieku przedszkolnymi wczesnoszkolnym. Od wielu lat czynni uczestniczy w doskonaleniu zawodowym nauczycieli.

prof. dr hab. Mirosław Pawlak

Jego zainteresowania naukowe związane są z takimi obszarami jak: procesy interakcyjne podczas lekcji języka obcego, uczenie się i nauczanie sprawności mówienia, strategie komunikacyjne, różnice indywidualne, autonomia ucznia oraz strategie uczenia się, strategie uczenia się gramatyki, strategie uczenia się wymowy, motywacja w nauce języka obcego, lęk przed mówieniem, dydaktyka fonetyki języka obcego, uczenie się i nauczanie form języka, korekta błędów językowych oraz ewaluacja wiedzy językowej. Jest autorem ponad dwustu publikacji dotyczących różnych aspektów uczenia się i nauczania języków obcych. Redaktor naczelny serii Second Language Learning and Teaching w wydawnictwie Springer oraz czasopism Studies in Second Language Learning and Teaching i Konińskie Studia Językowe.

dr Paweł Poszytek

W latach 1998–2010 koordynator programu Lingua i European Language Label, a także członek zarządu i dyrektor polskiej Narodowej Agencji programów Socrates, Uczenie się przez całe życie (obecnie Erasmus+). Współzałożyciel Fundacji Instytut Jakości w Edukacji. Twórca polskiego sukcesu programu współpracy szkół europejskich eTwinning oraz programu European Language Label. Był członkiem kilku językowych grup doradczych przy Komisji Europejskiej i Ministerstwie Edukacji Narodowej, krajowym koordynatorem projektu Country Profile Rady Europy oraz członkiem zarządu europejskiego stowarzyszenia zajmującego się jakością w testowaniu biegłości językowej EALTA. Recenzent Nowej podstawy programowej języków obcych. Autor wielu artykułów dotyczących edukacji językowej wydanych w Polsce i za granicą, w tym także przez wydawnictwa Cambridge i Multilingual Matters. Twórca ogólnopolskiej kampanii społecznej: 'Ucz się języków. Język to podstawa'. Wykładał na studiach podyplomowych dla kadry zarządzającej oświatą na Politechnice Gdańskiej. Z zamiłowania artysta muzyk, kompozytor i autor z dorobkiem kilku płyt oraz międzynarodowym doświadczeniem biznesowym w branży muzycznej. Obecnie (od maja 2016 roku) dyrektor generalny i prezes zarządu Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji.

dr hab. Magdalena Sowa

Adiunkt w Katedrze Akwizycji i Dydaktyki Języków w Instytucie Filologii Romańskiej KUL. Jej zainteresowania badawcze obejmują: dydaktykę języków obcych (w szczególności języki specjalistyczne), profesjonalizację kształcenia oraz dydaktykę zawodową. Jest autorką publikacji poświęconych tym zagadnieniom, (współ)autorką i koordynatorem programów kształcenia językowego uwzględniających zawodowe potrzeby uczących się, animatorką szkoleń dla studentów i nauczycieli języków obcych.

dr hab. Marta Szymańska

Pracuje w Katedrze Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Specjalizuje się w dydaktyce nauczania języka, a szczególnie w problematyce związanej z wprowadzaniem zagadnień z zakresu gramatyki opisowej oraz metodyce

rozwijania umiejętności pisania na różnych etapach edukacyjnych; zainteresowania te dotyczą nie tylko nauczania języka polskiego jako pierwszego, ale obejmują również nauczanie języka obcego/drugiego ze szczególnym uwzględnieniem nauczania języka szkolnego, problematykę wprowadzania terminologii przedmiotowej oraz kształcenie nauczycieli. Prowadzi zajęcia na studiach podyplomowych „Nauczanie języka polskiego jako obcego i drugiego", jest współautorką podręcznika do języka polskiego w gimnazjum „To lubię!" oraz monografii „Między nauką o języku a rozwijaniem języka. Koncepcje kształcenia językowego na przełomie XX i XXI wieku". Współpracuje z ORE oraz Uniwersytetem Karola w Pradze. Jest współzałożycielką Centrum Badań nad Edukacją i Integracją Migrantów.

prof. dr hab. Weronika Wilczyńska

Romanistka i anglistka, profesor zwyczajny (UAM). Zainteresowania naukowe obejmują obszary takie jak: konceptualizacja językowa, autonomia językowo-komunikacyjna, metodologia badań glottodydaktycznych, komunikacja interkulturowa. Autorka setki publikacji, w tym 9 książek (cztery z nich – współautorstwo). Wieloletnia współpraca z PTN, w tym jako przewodnicząca (2001–2007), a także z Olimpiadą Języka Francuskiego – przewodnicząca w latach 2009–2013.

ABSTRAKTY

dr Bunyamin Bavli
prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak

KOMPETENCJE EMOCJONALNE W EDUKACJI NAUCZYCIELI

W pracy omówione zostały kompetencje emocjonalne nauczycieli języka angielskiego w Polsce i w Turcji.. Badanie ma charakter porównawczy. W celu uzyskania danych w badaniu zastosowano metodologię opisową (Creswell, 2012). Badacze pozyskali dane od studentów z różnych uniwersytetów w Polsce i Turcji wykorzystując Skalę Kompetencji Emocjonalnych Przyszłych Nauczycieli (PTESC), w której użyto kryteriów takich jak entuzjazm, zaufanie, etos szkolny, optymizm, władza, przebaczenie, kultura młodzieży, sprawiedliwość społeczna i zaufanie. Zbierając dane gromadzono również dane demograficzne, takie jak płeć, wiek, osiągnięcia akademickie, kraj zamieszkania, aby poznać związki pomiędzy różnymi kryteriami. Przy wyborze próby uczestników badania pod uwagę brano m.in. także to, czy studenci zgłaszali się do badania samodzielnie lub ich rok studiów.

W oparciu o wyniki badań sformułowane zostały konkluzje i sugestie dotyczące rozwoju kompetencji emocjonalnych nauczycieli języka angielskiego w Polsce i Turcji

prof. Simon Borg

WSPÓŁCZESNE TENDENCJE W DOSKONALENIU ZAWODOWYM NAUCZYCIELI JĘZYKÓW OBCYCH

W swoim wystąpieniu odwołam się do doświadczeń wynikających z projektów w obszarze doskonalenia zawodowego nauczycieli języków obcych prowadzonych przeze mnie w różnych regionach świata, skupiając się na różnych obserwowanych współcześnie podejściach do tego zagadnienia. Mimo że w niektórych krajach doskonalenie zawodowe wciąż ma status raczej formalnego obowiązku, w wielu regionach to podejście zmienia się w kierunku procesu coraz bardziej planowego i przynoszącego trwałe i konkretne efekty w codziennej pracy nauczyciela. Posłużę się przykładem Indii, Azerbejdżanu i Wielkiej Brytanii i omówię kilka wspólnych cech stosowanego przez te kraje podejścia do doskonalenia zawodowego nauczycieli języków obcych.

Jakich umiejętności potrzebują nauczyciele języków?
W związku z tematem niniejszej dyskusji, jakim jest podnoszenie umiejętności nauczycieli-

językowców, rodzi się pytanie, w jaki sposób możemy najlepiej określić, jakie umiejętności są im niezbędne. Odnosząc się do oficjalnych standardów wymagań dotyczących kompetencji nauczycieli, spróbuję zatem ustalić, na co należy kłaść nacisk w procesie ich doskonalenia zawodowego. Omówię również rozbieżności między decyzjami dotyczacymi potrzeb nauczycieli podejmowanymi odgórnie a informacją płynącą od samych nauczycieli i ich uczniów. Stawiam tezę, że standardy wymagań służą ogólnemu zdefiniowaniu kompetencji nauczycieli języków, jednak ostateczny kształt szkoleń oferowanych w ramach ich doskonalenia zawodowego powinien opierać się na regularnej analizie potrzeb nauczycieli i ich uczniów.

dr Grażyna Czetwertyńska

UDZIELANIE I ODBIERANIE INFORMACJI ZWROTNEJ, CZYLI SZTUKA POROZUMIEWANIA SIĘ NAUCZYCIELA Z UCZNIEM

Nauczyciel języka ma szczególnie wiele sposobności, żeby podczas nauczania swojego przedmiotu komunikować się z uczniami także na metapoziomie – ucząc uczenia się. W przygotowaniu nauczycieli do zawodu trzeba zatem wiele miejsca poświęcić właśnie umiejętnościom pozwalającym na skuteczną komunikację, zwłaszcza udzielanie informacji zwrotnej. Dotyczy to zarówno informacji zwrotnej, która płynie od uczniów do nauczyciela, jak też tej udzielanej przez nauczyciela uczniom. Aby proces wymiany informacji pomiędzy uczniami a nauczycielem przebiegał dobrze i tym samym nauczanie było efektywne, trzeba spełnić kilka warunków. Po pierwsze nauczyciel musi znać i uwzględnić w planowaniu pracy z uczniem jego początkowy poziom wiedzy i umiejętności. Do tego potrzebne są mu umiejętności diagnostyczne. Po drugie nauczyciel musi umieć pomóc uczniom rozpoznać i zrozumieć cel, określić, jak daleko od tego celu się znajdują i wreszcie pomóc do niego dotrzeć. Do tego potrzebna jest umiejętność planowania, monitorowania procesu i oceniania efektów zgodnie z przyjętymi kryteriami. Po trzecie nauczyciel musi umieć stworzyć warunki, w których to uczeń jest aktywny w procesie, gromadzi wiedzę i doskonali swoje umiejętności, a nie tylko jest obiektem działań nauczyciela. Do tego potrzebna jest znajomość strategii edukacyjnych i komunikacyjnych.

dr hab. prof. KUL Ewa Domagała-Zyśk

PRZYGOTOWANIE DO ZAWODU NAUCZYCIELI JĘZYKÓW OBCYCH W KONTEKŚCIE PRACY Z UCZNIEM ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

We współczesnej szkole, która w coraz większym stopniu ma charakter inkluzyjny, otwarty na uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE), nauczyciele języka obcego powinni posiadać nie tylko specjalistyczne przygotowanie dydaktyczne. Praca z uczniami ze SPE zakłada bowiem posiadanie przez nich także kompetencji do pracy z uczniem z trudnościami poznawczymi, sensorycznymi czy motorycznymi – takie są oczekiwania organów prowadzących szkoły, rodziców i samych uczniów.

Celem wystąpienia jest przedstawienie możliwości i ograniczeń w zakresie przygotowania studentów i nauczycieli do pracy z uczniem ze SPE, co jest możliwe zarówno poprzez przyjęcie w dydaktyce zasad projektowania uniwersalnego (Universal Learning Design, ULD) jak też zastosowanie modyfikacji i adaptacji w zakresie metod nauczania oraz

wykorzystywanych technik, strategii i środków dydaktycznych.

dr hab. prof. UAM Krystyna Droździał-Szelest

PODRÓŻ NAUCZYCIELA W STRONĘ PROFESJONALIZMU: WYPEŁNIANIE LUKI

Prezentacja przedstawia koncepcję profesjonalizmu nauczyciela (por. Finnocchiaro 1988, Ur 1997, Richards and Farrell 2005). Opierając się na idei europejskiego nauczyciela i jego kompetencji „koniecznych, aby sprostać wyzwaniom XXI wieku" (Schratz 2013), próbuję zaproponować sposoby, dzięki którym nauczyciele języków mogą nadążać za postępem. Dobrym punktem wyjścia jest zdanie sobie sprawy, że w świecie, gdzie wszystko tak szybko się zmienia, edukacja i rozwój jest ciągłym życiowym doświadczeniem, i że zależy od zdolności i chęci stałego rozwijania się tak , aby potrafić reagować na nowe i różnorodne potrzeby uczniów.

dr hab. inż. Elżbieta Gajek

NAUCZYCIEL JĘZYKÓW OBCYCH W ŚWIECIE CYFROWYM

Mottem wykładu jest zdanie Neila Postmana, który w 1992 napisał: „Nowa technologia nic nie dodaje ani niczego nie odejmuje. Nowa technologia wszystko zmienia". Można dodać, że już zmieniła i będzie zmieniać sposób uczenia się języków oraz pracę nauczyciela. W prezentacji zostaną krótko scharakteryzowane zmiany już obserwowane, które wpływają na zachowania językowe i komunikacyjne ludzi mówiących wieloma językami. Następnie zostaną przedstawione kierunki rozwoju metodyki nauczania języków w zakresie wykorzystania materiałów, zasobów i narzędzi, tj. otwartych repozytoriów wiedzy, robotów, tekstów audiowizualnych oraz technologii mobilnych. Celem nauczania i uczenia się języków jest aktywność społeczna, czyli komunikacja między ludźmi, zostaną więc przedstawione możliwości bliskiej, osobistej współpracy w językach obcych za pośrednictwem techniki cyfrowej z innymi uczącymi się języków, bez granic geograficznych i językowych, a także za pośrednictwem mediów społecznościowych, w tym z wykorzystaniem crowdsourcingu. Wykład zakończą sugestie dla nauczycieli języków obcych wynikające z badań własnych autorki przeprowadzonych wśród licealistów, studentów lingwistyki i czynnych nauczycieli języków obcych obejmujące stosowanie technologii mobilnych, strategii uczenia się języków w środowisku cyfrowym i autonomicznego używania języków obcych w Internecie.

dr hab. Elżbieta Gajewska

KSZTAŁCENIE NAUCZYCIELA JĘZYKA SPECJALISTYCZNEGO: PODSTAWOWE KOMPONENTY

Języki zawodowe – tzw. języki specjalistyczne – występują w bardzo wielu odmianach. Jak zatem przygotować wykładowcę o wykształceniu filologicznym do ich nauczania? Czy podobne zamierzenie jest w ogóle realistyczne?

Wystąpienie omawia główne aspekty przygotowania do uczenia języka obcego dla potrzeb specjalistycznych, tj. wiedzę dydaktyczną oraz językoznawczą. Porusza także kwestię

kompetencji w danej dziedzinie.

dr Emilia Ivancu

WYKORZYSTANIE PISANIA PAMIĘTNIKÓW I ŚPIEWU W NAUCZANIU JĘZYKA

Odkąd zaczęłam nauczać języka rumuńskiego jako języka drugiego, zauważyłam, że osobiste zaangażowanie studentów powoduje silniejszą motywację do nauki nowego języka, a także wpływa na rezultaty ich pracy. Jako wykładowca literatury i języka rumuńskiego zauważyłam również, że literatura (auto) biograficzna pomaga studentom ostatnich lat bardziej identyfikować się z nauczanym materiałem, głownie dzięki pierwszoosobowej narracji. W konsekwencji, w ciągu ostatnich 7 lat prawie wszyscy moi studenci zdecydowali się napisać swoje prace magisterskie na tematy dotyczące tekstów (auto)biograficznych. Dzięki temu zdałam sobie sprawę, że pisanie pamiętników może być bardzo skutecznym sposobem nauczania języka, począwszy od poziomu podstawowego, kończąc na zaawansowanych. Stopniowo studenci przyzwyczajają się do pisania w pierwszej osobie. Ułatwia to ich lepsze poznanie zarówno ich kolegom, jak i nauczycielom. Dzięki temu wykładowcy maja możliwość lepiej przystosować metody nauczania do grupy i poszczególnych studentów.

Tak jak pisanie dzienników rozwija umiejętności pisania i czytania, ponieważ każdy ze studentów czyta swoje zapiski na zajęciach raz na tydzień, a więc jego koledzy mogą zadawać pytania i dyskutować nad tekstem, nauka nowego języka poprzez piosenki może pomóc studentom w zapamiętywaniu słów i zdań. Wzbogaca ona również wiedzę o muzyce i kulturowym kontekście języka, którego się uczą. Metoda ta może mieć zastosowanie zarówno na lekcjach pokazowych, aby wzbudzić zainteresowanie studentów, jak i na późniejszych etapach nauki w różnych sytuacjach.

Chciałabym przedstawić te dwie metody nauczania języka rumuńskiego jako języka drugiego, które stosuję na swoich zajęciach (w Polsce i Finlandii), ich zalety i wady, oraz to, jak mogą rozwinąć cztery sprawności językowe.

prof. Michael Kelly

ZMIANA W MODELU NAUCZANIA JĘZYKÓW

Powszechnie uznaje się, że kompetencje zawodowe to połączenie wiedzy, umiejętności i nastawienia. Europejski profil kształcenia nauczycieli języków obcych zawiera zestaw narzędzi służących do określania kluczowych kompetencji, które należy uwzględniać zarówno w początkowych etapach kształcenia nauczycieli, jak i w ich dalszym rozwoju zawodowym. Niniejsza prezentacja poprzez przegląd elementów Profilu pokazuje, że zdobycie tych kompetencji pozwala nauczycielom języków na prawidłowe wykonywanie swojej pracy. W prezentacji koncentruję się na roli nastawienia nauczyciela i przekonuję, że nauczanie języka powinno zawierać podejście dynamiczne, nastawione na rozwój, które zmienia charakter pracy nauczyciela. Jedną z podstawowych wartości jest stałe śledzenie, jak zmienia się rozumienie języków i kultur.

dr Hadrian Lankiewicz

NAUCZYCIEL JĘZYKA OBCEGO JAKO „TRANSFORMATYWNY INTELEKTUALISTA” – KRYTYCZNA PERSPEKTYWA EKOLOGICZNA W EDUKACJI NAUCZYCIELA JĘZYKÓW OBCYCH

Celem wystąpienia jest zaprezentowanie wizji nauczyciela XXI wieku, który rozwija nie tylko sprawności językowe, ale także przyczynia się do edukacji bardziej świadomych uczniów i obywateli. Korzystając z haseł zbudowanych w kontekście rozwoju autonomii w nauce języka obcego, przyjmuję krytyczno-ekologiczną świadomość językową jako element centralny moich rozważań. W erze późnego kapitalizmu i ogólnej globalizacji zmieniło się znaczenie pojęcia „kompetencji językowej" czy, by uwzględnić nową refleksję językoznawczą, „kompetencji komunikacyjnej". Dziś, z racji szybko zmieniającej się rzeczywistości językowej, zachodzących procesów translignwalinych czy metrolingwalnych oraz rozwijającego się multilingwalizmu, przyjmowanie założeń podejścia komunikacyjnego do nauki języka obcego (np. stosowności komunikacyjnej i pragmatyki mówcy natywnego), zwłaszcza języka angielskiego, o wyraźnie pluricentralnym charakterze, może okazać się mało efektywne oraz mijać się z oczekiwaniami uczniów i realiami współczesnego świata. Stąd, podążając ścieżką przedstawicieli pedagogiki krytycznej, postuluję wizję nauczyciela języka obcego jako „transformatywnego intelektualisty", którego zadaniem jest nie tylko rozwijanie sprawności językowych, ale także tłumaczenie zależności między człowiekiem a złożonym światem. Wyzwaniem dla takiego nauczyciela jest budowanie sprawiedliwości społecznej. Neoliberalna polityka w zakresie edukacji językowej, promująca sukces na sposób komercyjny, absolutnie nie sprzyja takiemu wizerunkowi nauczyciela języków obcych. Krytycy trendu neoliberalnego w edukacji wskazują na jej mało projakościowy charakter, w tym także w zakresie nauczania języków obcych. Postuluję, by w edukacji językowej, zwłaszcza nauczycieli języków obcych, postawić na rozwój krytycznej świadomości językowej, której rozwój wpływa na inne postrzeganie języka i procesu jego nauczania i uczenia się. Jednym ze sposobów takiej edukacji może być wykorzystanie postulatu stosowania zmiennej normy pedagogicznej poprzez akcentowanie zmienności lingwistycznej, semantycznej i pragmatycznej lub rozwijanie krytycznych aspektów autonomii w nauce języka obcego. Za podejściem ekolingwistycznym, przyjmuję, że język stanowi esencję egzystencji człowieka, a krytyczny wgląd w sam język w czasie procesu jego nauczania i uczenia się przyczynia się do głębszej refleksji na temat konstrukcji świata.

prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak

PRZYGOTOWANIE DO ZAWODU NAUCZYCIELA: REALIA, DYLEMATY, WYZWANIA

W ramach wystąpienia podjęty zostanie problem przygotowania kandydatów do wykonywania zawodu nauczyciela w Polsce. W pierwszej części wystąpienia zostaną pokazane silne i mocne strony kandydatów do zawodu nauczyciela. Następnie zostaną omówione zasadnicze dylematy i wyzwania związane z kształceniem nauczycieli w kontekście profesjonalizmu i profesjonalizacji zawodu nauczyciela. W końcowej części wystąpienia zostaną sformułowane rekomendacje odnoszące się do przygotowania do zawodu nauczyciela w Polsce z uwzględnieniem wyzwań, jakie stawia nam współczesność i przyszłość.

dr hab. Waldemar Martyniuk

MEDIACJA JAKO SPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA – NAUCZYCIEL JAKO MEDIATOR

Dobiegają końca prace zespołu ekspertów Rady Europy, których celem jest szczegółowy opis mediacji – piątej obok mówienia, pisania, rozumienia ze słuchu i czytania sprawności językowej przedstawionej – dotychczas jedynie w zarysie – w Europejskim systemie opisu kształcenia językowego (ESOKJ). Powstał pełniejszy teoretyczny opis tej sprawności, testowane są wyskalowane zestawy przykładowych wskaźników biegłości. W moim

wystąpieniu spróbuję ocenić, jakie konsekwencje dla roli nauczyciela wynikają z tych najnowszych propozycji Rady Europy.

prof. Barry O'Sullivan

NAUCZANIE I OCENIANIE: JEDNO I TO SAMO?

Przez zbyt wiele lat nauczyciele postrzegali świat oceniania jako coś obcego, proces oceny uczniów wydawał im się odmienny od własnego świata nauczania i rozwoju. To wrażenie często pogłębiane było przez negatywne nastawienie osób kształcących nauczycieli, które uważały, że testy są czymś złym. Również ci, którzy zajmują się testowaniem znajomości języków, nie ułatwiali sytuacji, używając własnego hermetycznego języka. Świat testowania języka akademickiego skupiał się na dyskusji o zagadnieniach związanych z testami na dużą skalę. Dyskusje te były ciekawe dla pracowników akademickich i ważne dla osób tworzących testy, ale w efekcie oddzieliły te środowiska od środowiska nauczycieli języków, którzy przecież byli bezpośrednio zaangażowani w ocenianie, zanim zostało ono uznane za przedmiot godny badań.

W ostatnich latach osoby testujące znajomość języków obcych często skupiały się na kwestii sal szkolnych, niektóre badania zaowocowały stworzeniem teoretycznych modeli przestrzeni klas. Jak można się było spodziewać, nie przyniosło to żadnych znaczących wyników, ponieważ często w pracach tych zaniedbywano kluczowy element – rolę nauczyciela. Innym podejściem badawczym jest wysyłanie do nauczycieli z całego świata kwestionariuszy, na podstawie których dokonywane są analizy i tworzone programy. Niestety często nie docierają one do sedna, jako że bazują jednie na akademickim rozumieniu zagadnienia oceny znajomości języków. W związku z tym ich ustalenia są bardzo ograniczone, ponieważ nie dają nauczycielom możliwości przedstawienia własnego stanowiska. W swoim wystąpieniu omówię te kwestie i skupię się na ostatnich pracach w British Council, które podkreślają rolę nauczycieli i osób kształcących nauczycieli.

dr Paweł Poszytek

ROZWÓJ ZAWODOWY NAUCZYCIELI W ŚWIETLE AWANSU ZAWODOWEGO W POLSCE Z PERSPEKTYWY OSTATNICH DWÓCH DEKAD

dr Paweł Poszytek, dyrektor generalny, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Zawód nauczyciela jest zawodem zaufania publicznego i powinien być otoczony szczególną troską ze strony państwa ze względu na wpływ, jaki kadra pedagogiczna wywiera na kolejne pokolenia uczniów. Edukowaniem przyszłych pedagogów zajmuje się wiele różnych instytucji, co rodzi ryzyko niewystarczającej jakości ich kształcenia. Dbałość o odpowiednio wysoki poziom nauczania i stałe podnoszenie kwalifikacji nauczycieli to jednak nie jedyne wyzwania, przed jakimi stoi środowisko nauczycielskie. Równie istotnym zagadnieniem, jak kształcenie kadry pedagogicznej, jest rozwój zawodowy nauczycieli. Ten aspekt jest niezwykle ważny w kontekście awansu zawodowego pedagogów, zwłaszcza że od ostatnio wprowadzonych zmian mijają prawie dwie dekady.

System awansu zawodowego wprowadzony w 2000 roku został uznany za jedną z istotniejszych i kluczowych zmian w reformie systemu edukacji. Miał on upowszechnić możliwość zdobycia awansu zawodowego poprzez uzyskanie kolejnych tytułów zawodowych określonych w Karcie Nauczyciela. Proces ten, którego celem było ułatwienie dostępu nauczycieli do awansu zawodowego i ujednolicenie zasad jego otrzymywania, z perspektywy czasu nie osiągnął zamierzonego celu. Dlaczego? Można postawić tezę, że obecny system uczynił dostęp do tego zawodu zbyt egalitarnym. Oznacza to w praktyce,

że proces rozwoju zawodowego nauczycieli został sprowadzony do uzyskiwania kolejnych stopni awansu, a związane z nim plany rozwoju zawodowego nie były ukierunkowane na przyrost i pozyskanie konkretnych umiejętności. Obecny system nie uwzględnia istotnych kompetencji, niezbędnych w rozwoju zawodowym, a jedynie utrwala pewne ogólne schematy. Ostatecznie utrudnia to monitorowanie postępów w kształceniu kadry oraz dokonanie prawidłowej oceny dorobku zawodowego.

Odpowiedzią na taką zaistniałą sytuację jest powstanie zespołu roboczego grupy ekspertów, w którego skład weszli przedstawiciele m.in. FRSE, ORE, IBE oraz UW. Celem tej grupy, ukonstytuowanej przy MEN, jest stworzenie nowego systemu kształcenia nauczycieli. W jego ramach opracowane zostały trzy filary pracy nauczycieli. Po pierwsze tożsamość zawodowa i zaangażowanie, które definiujemy jako wykazanie umiejętności uczenia się i doskonalenia warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji oraz materiałów. Po drugie profesjonalna praktyka, czyli posiadanie umiejętności i kompetencji niezbędnych do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów. Ten aspekt obejmuje także umiejętność komunikowania się nauczyciela przy pomocy różnych technik. Trzecim, ostatnim aspektem jest profesjonalna wiedza zawodowa. Dzięki temu filarowi mamy pewność, że nauczyciel posiada przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne, pozwalające na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania oraz ma wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej. Wszystkie planowane i realizowane działania mają na celu podniesienie kompetencji zawodowych nauczycieli w XXI wieku oraz dostosowanie możliwości awansu nauczycieli do potrzeb kadry pedagogicznej.

dr hab. Magdalena Sowa

PROGRAMOWANIE KSZTAŁCENIA JĘZYKOWEGO DLA POTRZEB ZAWODOWYCH: NOWE TRENDY W DYDAKTYCE JĘZYKÓW SPECJALISTYCZNYCH A STANDARDY KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI

Liczebność i różnorodność kontekstów nauki języków obcych dla potrzeb zawodowych zwraca uwagę na fakt, że programowanie procesu dydaktycznego pod kątem specyficznych i często jednostkowych profilów uczących się wymaga namysłu i wnikliwej analizy czynników decydujących o kształcie oraz wynikach planowanego i/lub realizowanego kształcenia. Warunki i sposoby pracy nauczyciela języka specjalistycznego podyktowane są konkretnymi potrzebami odbiorców, które w wielu przypadkach okazują się unikatowe, co wymaga nieszablonowych i pozbawionych rutyny działań nauczyciela oraz jego gotowości do poszukiwania adekwatnych rozwiązań. Będąc integralnym elementem glottodydaktyki specjalistycznej, planowanie/ programowanie kursu języka obcego dla potrzeb zawodowych wkracza coraz intensywniej w obszar tzw. inżynierii kształcenia (ingénierie de formation), która posługuje się właściwymi sobie narzędziami, ale też obliguje nauczyciela/ twórcę kursu do realizacji konkretnych działań i przyswojenia określonych kompetencji.

W wystąpieniu omówione zostaną założenia inżynierii kształcenia, wywodzącej się ze świata przedsiębiorstw a będącej aktualnie trendem wyraźnie obserwowalnym w dydaktyce języka francuskiego dla potrzeb zawodowych. Specyfika działań definiowanych i pożądanych przez inżynierię kształcenia zostanie następnie skontrastowana ze standardami kształcenia nauczycieli języków obcych i faktycznego

przygotowania do zawodu nauczyciela pracującego z dorosłymi o zawodowych potrzebach językowych.

dr hab. Marta Szymańska

GRAMATYKA JĘZYKA POLSKIEGO Z PERSPEKTYWY NAUCZYCIELA JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OJCZYSTEGO (J1) I NAUCZYCIELA JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO (J2) W ODNIESIENIU DO KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI

Obserwacja pokazuje, iż nauczyciele języka polskiego uczący języka polskiego jako języka pierwszego i neofilolodzy zupełnie inaczej postrzegają rolę i sposoby uczenia gramatyki w szkole. Inne są także ich potrzeby w zakresie wiedzy z gramatyki opisowej. Przedmiotem wystąpienia będzie zatem próba pokazania tych dwóch perspektyw widzenia, a także prezentacja wynikających z tych obserwacji wniosków dla konstruowania programów i celów studiów przygotowujących do nauczania języka polskiego jako obcego/drugiego.

Podstawą dokonywanych uogólnień jest obserwacja zachowań nauczycieli-słuchaczy studiów podyplomowych „Nauczanie języka polskiego jako obcego i drugiego" prowadzonych na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie. Doświadczenie w pracy z nauczycielami o różnym przygotowaniu do nauczania języka (neofilolodzy vs. poloniści) pokazuje, iż przygotowywanie ich do roli nauczycieli języka polskiego jako obcego/drugiego wymaga szczególnego podejścia, przeformułowania myślenia o sposobach, a przede wszystkim celach nauczania gramatyki w szkole.

Wykorzystanie dwóch nauczycielskich perspektyw (nauczyciela języka polskiego jako ojczystego i nauczyciela języka polskiego jako obcego) będzie także wsparciem dla zobrazowania konieczności transformacji wiedzy, jakiej musi dokonać polonista, aby móc skutecznie uczyć języka polskiego jako obcego. Obserwacja takich transformacji na studiach przygotowujących do nauczania języka polskiego jako obcego (szczególnie podyplomowych i w odniesieniu do polonistów) pokazuje, że zmiana ta nie jest łatwa i często towarzyszy jej coś w rodzaju „olśnienia".

prof. dr hab. Weronika Wilczyńska

AUTONOMIA NAUCZYCIELA: KILKUJĘZYCZNOŚĆ JAKO ŚCIEŻKA KU AUTONOMII KOMUNIKACYJNEJ

Autonomia i autonomizacja to pojęcia dobrze zadomowione w dydaktyce szkolnej, a kojarzone zwykle z cechami takimi jak: samodzielność, zaradność, refleksyjność, samoświadomość czy wrażliwość. Docelowo cechy te miałyby łącznie zapewnić możliwość sterowania dalszym, własnym uczeniem się, zaś rolą nauczających byłoby tę cenną zdolność wspierać i rozwijać. Nie zamierzamy, rzecz jasna, kwestionować takiej wizji ogólnej, jakkolwiek nasze ujęcie autonomii jest nieco inne. Otóż autonomizację w dydaktyce językowej postrzegamy nie tylko jako opcję dydaktyczną wartościową per se, lecz przede wszystkim jako logiczną konsekwencję określonego rozpoznania specyfiki dydaktyki językowej. A specyfika ta, w naszym ujęciu, wskazuje na niejako naturalną konieczność współpracy obu stron (nauczającego i uczących się), co wynika tak z natury komunikacji, jak i wagi autentyczności działań komunikacyjnych. By zilustrować tę tezę, odniesiemy się do kompetencji językowo-komunikacyjnej polskich nauczycieli i znakomitej większości ich uczniów, którzy mają nie tylko określone wyobrażenia, ale i własne doświadczenie w zakresie nauki więcej niż jednego języka nierodzimego. Otóż ta, choćby i ograniczona kompetencja dwu-, trój- czy nawet kilkujęzyczna to istotny kapitał na drodze do autonomii komunikacyjnej.

EUROPEAN LANGUAGE LABEL

GALA

Podczas gali European Language Label nastąpi wręczenie nagród laureatom tegorocznego konkursu, którego dokonają profesor Hanna Komorowska, przewodnicząca jury konkursu, oraz doktor Paweł Poszytek, dyrektor Fundacji Rozwoju Sytemu Edukacji.

Krótkie opisy zwycięskich projektów znajdą Państwo poniżej, a podczas Gali będą Państwo mieli okazję wysłuchać prezentacji projektów przedstawianych przez ich koordynatorów.

LAUREACI

Elf – English language friends

Majstersztyk! - tak projekt ten podsumowała jedna z jurorek konkursu. Wszystko zaczęło się w 2015 r. od pomysłu Barbary Głuszcz, nauczycielki w Szkole Podstawowej nr 4 im. W. Broniewskiego w Zambrowie, i przyznanego jej erasmusowego grantu. Jak mówią szkolni realizatorzy projektu, ELF powstał po to, by uczniowie „w małym miasteczku, gdzie trudno o obcokrajowców" mogli nawiązać kontakt z rówieśnikami z innych krajów i doskonalić znajomość języka. Przedsięwzięcie z udziałem młodych ludzi z Chorwacji, Czech, Finlandii, Grecji, Turcji i Włoch nie tylko otworzyło zambrowianom drzwi do innych kultur, ale przede wszystkim podniosło ich samoocenę, uzmysławiając im, że w niczym nie są gorsi. Główny bohater inicjatywy, tytułowy Elf, towarzyszył uczniom w konkursach szkolnych (realizowanych przy użyciu VoiceThread), przy tworzeniu trójwymiarowych książeczek (w serwisie Zooburst), pisaniu opowiadań (z pomocą narzędzia BoomWriter) czy redagowaniu czasopisma (15 wydanych numerów!).

* Projekt nagrodzony w kategorii specjalnej z okazji 30-lecia programu Erasmus

Program english teaching

Nauczycielom języka angielskiego nie trzeba przedstawiać ani fundacji NIDA z Nidzicy, ani prowadzonego przez nią programu English Teaching. Inicjatywa ta, powołana przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności, wspiera nauczycieli-anglistów z małych miast i wsi, aby wyrównywać szanse dzieci i młodzieży w zakresie kompetencji językowych. W szkołach, świetlicach, domach dziecka i ośrodkach socjoterapii uczniowie uczestniczą w bezpłatnych zajęciach prowadzonych metodą nauki poprzez zabawę: bez podręczników, testów i ocen, za to z udziałem native speakerów. Nauczyciele natomiast mogą przebierać w szkoleniach, z English Teaching Market – Ogólnopolskim Spotkaniem Nauczycieli Języka Angielskiego na czele. Co im to daje? – Ich codzienna praca przynosi im więcej satysfakcji, czują się zainspirowani i doceniani – oceniają koordynatorzy inicjatywy.

Warsztaty językowe w Niemczech

Autorzy projektu z Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Jeleniej Górze chcieli wyjść poza klasę szkolną, która, jak sami twierdzą, uczniom kojarzy się zawsze z obowiązkiem nauki. Od 1998 r. (!) proponują więc młodym spotkania z rodowitymi Niemcami w autentycznych sytuacjach na ulicach Görlitz. Uczniowie w wieku od 16 do 19 lat sami robią zakupy, wypożyczają książki i pytają mieszkańców miasta o ich pasje. Efekt? Przełamywanie barier, zaszczepianie otwartości na inną kulturę, rozwijanie umiejętności pracy w grupie. – Nauka języka w tej formie jest dla uczniów przygodą – zauważają koordynatorzy projektu.

Fit for work in Europe

Aby młodzi nie bali się podejmować wyzwań na europejskim rynku pracy, nauczyciele z II Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi im. św. Królowej Jadwigi w Siedlcach zaproponowali im rozpoznanie wymagań tego rynku już na etapie edukacji. A wszystko to po angielsku... a nawet w kilku innych językach. W projekcie brali bowiem udział uczniowie z Niemiec, Hiszpanii, Węgier i Francji, wspólnie poszukując podobieństw i różnic w funkcjonowaniu rynków pracy w krajach partnerskich. Młodzi ludzie odwiedzali instytucje doradztwa zawodowego, dopytywali pracowników branży HR o oczekiwania pracodawców, pisali listy motywacyjne... Efekty przedstawiali sobie nawzajem, spotykając się i kontaktując drogą elektroniczną.

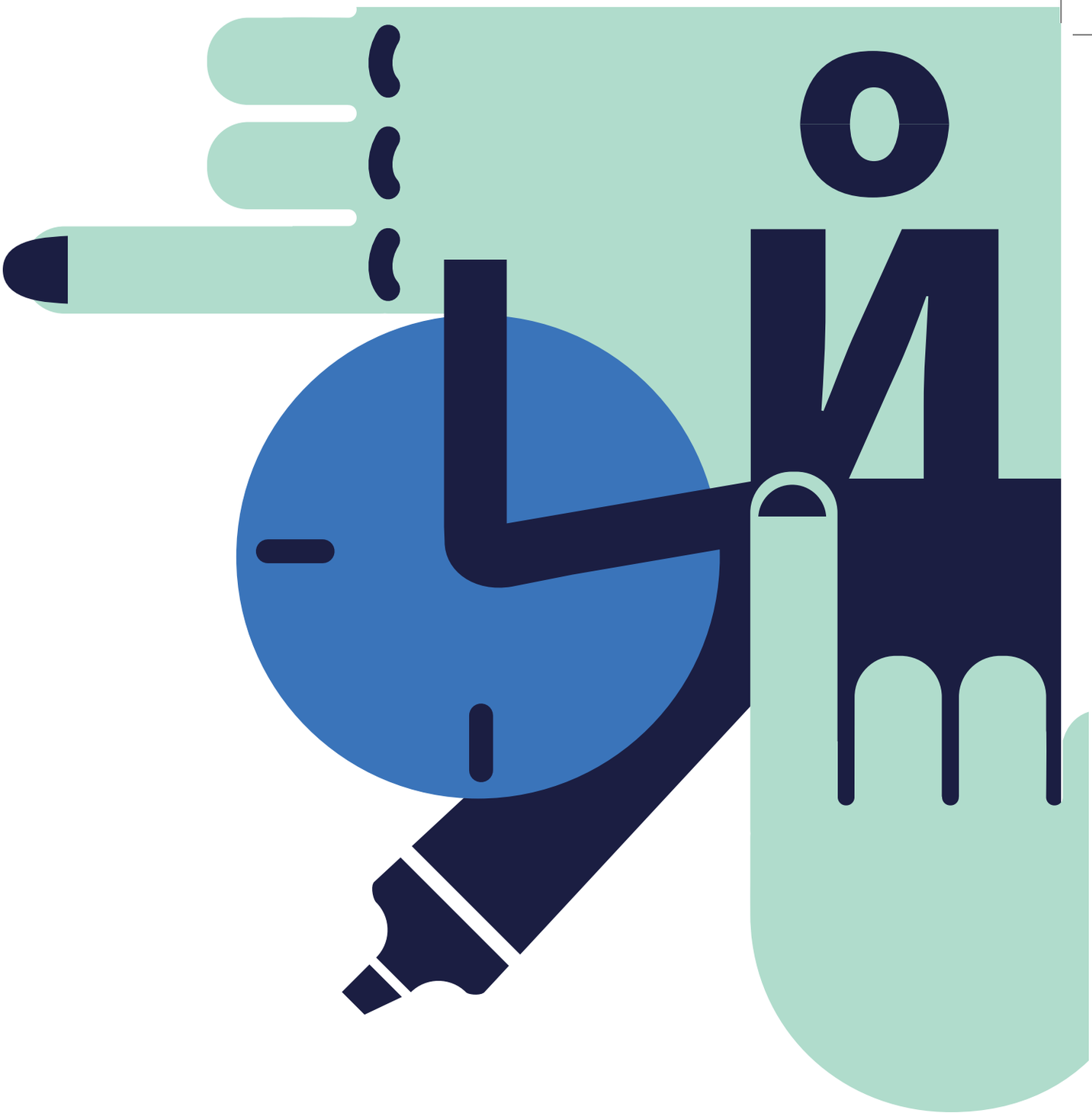

INFORMACJE ORGANIZACYJNE

Języki konferencji

Językami sesji są polski i angielski

Miejsce

Konferencja odbędzie się 25 września 2017 r. w Centrum Konferencyjnym Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN przy ulicy Anielewicza 6 w Warszawie.

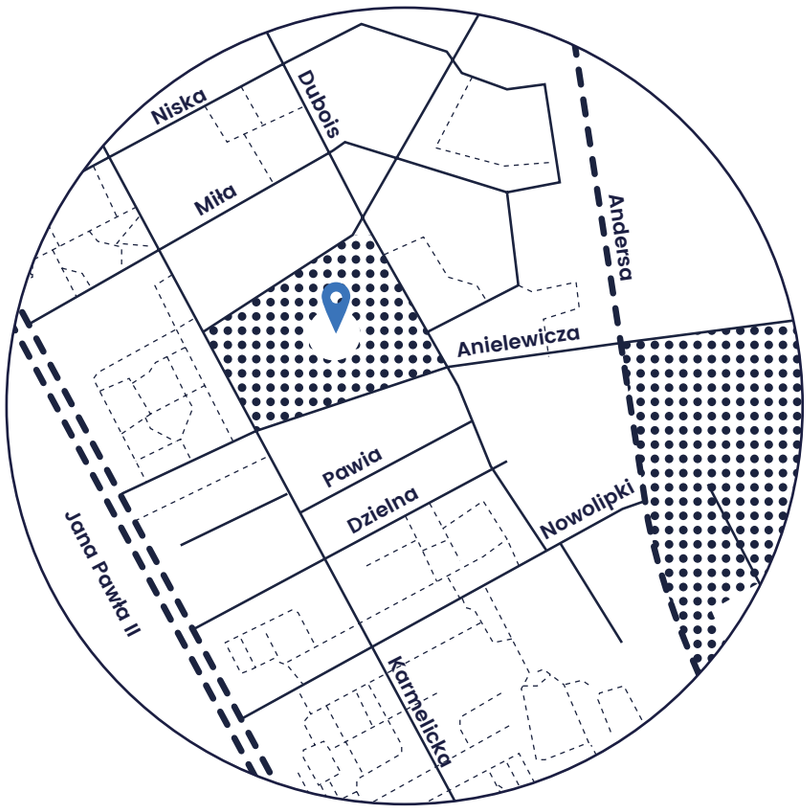

Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN
http://www.polin.pl

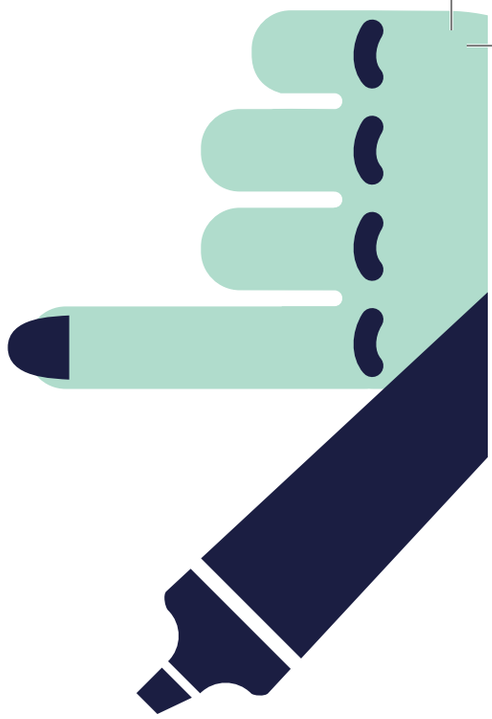

Organizatorzy

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Erasmus+

Języki obce w szkole

European Language Label

Partnerzy

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Komisja Europejska

British Council

Rumuński Instytut Kultury

EUNIC

ORE Ośrodek Rozwoju Edukacji

Patronat medialny

Honorowy patronat
Pierwszej Damy RP
Agaty Kornhauser-Dudy